

Cuối thế kỷ 19 thế dân Pháp đô hộ Việt Nam (1884). Quân dân, sĩ phu Việt Nam liên tiếp nổi lên phong trào chống giành quyền.

Nguyễn Thái Học

Các cuộc khởi nghĩa Văn Thân, Cần Vương đấu tranh bị nhúng không đáp ứng lòng yêu nước của người Việt Nam. Đầu thế kỷ 20, các phong trào cách mạng rút dần kinh nghiệm đấu tranh của hai phong trào trên nên thay đổi chiến thuật. Phong trào Đông Du (1905-1908) của Phan Bội Châu (1867-1940) được Tăng Bạt Hổ (1858-1906) giúp đưa du học sinh sang Nhật Bản, nhằm đào tạo giới trẻ khi đất nước bị canh tân để trở về, Phan Bội Châu chủ trương theo chủ nghĩa quân chủ, đấu tranh vì lợi ích Nhật giúp đánh Tây..

Phong trào Duy Tân (1905-1908) Phan Châu Trinh chủ trương khai trí dân tộc, tân văn hóa để cao thuyết Dân Quyền, khuyến khích phát triển nông, thủ công nghiệp để nâng cao quốc gia. Phong trào được phát động mạnh mẽ tại Quảng Nam và lan rộng trên toàn quốc. Tại Hà Nội và Trung Kinh Nghĩa Thục được thành lập (1907-1908), các phong trào hoạt động chủ trương bắt buộc học chữ quốc ngữ để nâng cao dân trí, nhưng bị thế dân Pháp theo dõi và đàn áp, bắt các nhà cách mạng đày ra Côn Đảo hay khổ án tù hình

Thế dân Pháp bắt đầu áp dụng thực dân tàn bạo tại Việt Nam, nhưng không thể tiêu diệt được lòng yêu nước của toàn dân Việt Nam tiếp tục chống Pháp để thoát khỏi vòng nô lệ. Các cuộc khởi nghĩa chống giành quyền được bắt đầu để đấu tranh, mà tiến nhân bị xói mòn máu dành lợi ích lập sự thống trị gian khổ suốt ngàn năm bị Bắc Thuộc.

Cuộc khởi nghĩa ở Huế năm 1916 của Việt Nam Quang Phục Hội chỉ đứng đầu của Trần Cao Vân (1866-†1916) và Thái Phiên (1882-†1916) đứng đầu vua Duy Tân (1907-1916). Cuộc nổi dậy của Phan Xích Long ở Sài Gòn năm 1913, ở Thái Nguyên do Trần Văn Cấn (?-†1918) và Lê Văn Ngọc Quyến (1890-†1917)

Chỉ đứng đầu Nam Đông Thành xã, năm 1926 Phạm Tuấn Lâm (Đảng Cộng), Phạm Tuấn Tài (Mặt trận Tiền) và Hoàng Phạm Trân (Nhóm đứng đầu) cùng nhau thành lập Nam Đông Thành Thị Xã (NĐTX), lúc đầu chỉ đứng đầu in sách viết về các nhà cách mạng như Tôn Đức Tiên, Gandhi mặt trận gian khổ cầm sách báo tích tụ, nhưng các nhân vật trong NĐTX tiếp tục hoạt động và vận động lập mặt trận đứng đầu cách mạng. Cuối năm 1927 Hồ Văn Minh (?-†1932) Nguyễn Thái Học (1901-†1930) gia nhập vào NĐTX chỉ đứng đầu tiên đứng đầu thành lập. Nguyễn Thái Học đứng đầu làm chỉ đứng đầu, tên là chỉ đứng đầu Nam Đông Thành Xã. Hoạt động khắp nơi đứng đầu các nhu cầu người tham gia, sẵn sàng gia nhập nhu cầu, cần mở rộng tích tụ. Nhân dịp Giáng sinh thành phố Hà Nội náo nhiệt người vui chơi. Pháp khó kiểm soát tích tụ các Đảng ở Việt Nam Quốc Dân Đảng, các đảng viên đứng đầu trí thức tiếp vào lúc 20 giờ ngày 25-12-1927 tại nhà ông Lê Thành Văn, làng Thổ Giao, Hà Nội. Nhóm người gia đình hăng hái báo động có mặt thám theo dõi, đứng đầu tích tụ mặt trận tích tụ và bí mật di chuyển đến chỗ khác và tái họp lại lúc 2 giờ 30 sáng ngày 26-12 ngay tại trụ sở Nam Đông Thành Xã. Đứng đầu quy tụ đứng đầu thành lập mặt trận Đảng cách mạng lấy tên là Việt Nam Quốc Dân Đảng.

Mục đích và tôn chỉ của đảng là làm cuộc cách mạng quốc gia, dùng võ lực đánh đổ chế độ thực dân phong kiến, lập nên mặt trận của Việt Nam Đảng Lập Cộng Hòa, đảng thực hiện giúp đỡ các dân tộc bị áp bức trong công cuộc đứng đầu tranh giành độc lập của họ đứng đầu bị tước các quyền Lào và Cao Miên“ (Hoàng Đào sđd tr.33)

Hoạt động của Việt Nam Quốc Dân Đảng giống như cách thức của Trung Hoa Quốc Dân Đảng mà chỉ đứng đầu 19 người, đứng đầu bị đứng đầu chi huy thành tích huy, đứng đầu bị đứng đầu chi huy thành tích huy. (Trước 1975 VNQDD tích tụ có Thành lập, tích tụ Đảng báo ..Cấp quan ngôn luận các tờ báo Hồ n n n n n, Sao Trừng.. nhưng sinh hoạt của VNQDD không đoàn kết, chia quá nhu cầu huy phái. Nguyễn Thái Học và cấp VNQDD chỉ còn ý nghĩa trong những ngày Khởi nghĩa và Hy sinh ..)

Tờ báo Hồ n Cách Mạng phát hành huy chỉ và bí mật đứng đầu năm 1929 ngừng huy chỉ. VNQDD tích tụ chỉ đứng đầu huy chỉ ban chấp hành tích tụ huy chỉ nhiêm trọng 2 ngày 1-7-1928 tại nhà Nguyễn Ngọc Sơn ở Gia Lâm Hà Nội vì theo đứng đầu sáu tháng bị đứng đầu tích tụ. (Phạm Văn Sơn sđd tr.149).

Tổ chức Đảng Cộng sản Việt Nam và Đảng Cộng sản Đông Dương

Tác Giả: Nguyễn Quý Đức

Chúa Nhật, 24 Tháng 6 Năm 2012 20:52

Nguyễn Thái Học tái lập Đảng Cộng sản Việt Nam và Đảng Cộng sản Đông Dương không chỉ có vai trò trong ban chấp hành lâm thời khác (Nguyễn Thái Học vào Sài Gòn xuất bản tạp chí Revue Economique hoạt động liên lạc và phát triển VNQDD. Đảng Cộng sản Đông Dương vào Huế tháng 10-1928 liên lạc với Phan Bội Châu thời gian này để có an trí tại Huế. Mời Phan Bội Châu gia nhập Đảng Cộng sản Việt Nam VNQDD. Các Phan nhận lời hứa trả tiền thù lao này cho ông đồng ý với đảng viên hoạt động của VNQDD chấp nhận ông gia nhập Đảng Cộng sản Đông Dương. Trong vòng vài năm VNQDD phát triển mạnh mẽ khắp Bắc-Nam-Trung. Theo tài liệu của số mật thám Pháp viết VNQDD thành lập được 120 chi bộ và hơn 1500 Đảng viên (có thể do số phát triển nhiều đảng viên, không kiểm soát được hoạt động các đảng viên, thiêu huân luyện học tập, nên mật thám ít nắm bắt được đảng làm tay sai cho thực dân).

Đội hình toàn quyền lâm thời 3 ngày 09-12-1928 lâm thời bao gồm ba cơ quan đầu tiên: lập pháp, hành pháp và tư pháp. Nguyễn Khắc Nhu làm chủ tịch và phó chủ tịch lập pháp. Nguyễn Thái Học và Lê Xuân Hy làm chủ tịch và phó chủ tịch hành pháp, ban chấp hành của đảng viên. Sau khi đội hình kết thúc quy định như hàng hoạt động với ngoại giao liên lạc để kết hợp với các đảng cách mạng khác, đảng viên đoàn kết gây sức mạnh hiện tại, giải quyết sang Trung Hoa Nhân Bản hoạt động.

Các chi bộ tại Sài Gòn có Đ. Xuân Viên, Nguyễn Hòa Hiệp, Nguyễn Ph. ng Thọ, Võ Công Tôn, Nguyễn Hiền Lương, Cao Hữu Thọ, Phạm Xuân Việt, Hà Thuần Hồng và các chi bộ tại miền Đông và miền Tây Nam Bộ, trong đó có nhiều người đi công tác vũ trang. Tại Bắc Bộ sinh hoạt kín đáo phát triển đảng viên. Tên trùm René Bazin chủ tịch mật vụ, đi làm nô lệ bóc lột và hành hạ rất tàn nhẫn. Bazin mật vụ bí mật làm thủ quỹ dân quê đi làm đ. đ. cao su

Bà con ơi! Bà con ơi!

Cao su sống chết là nhân

Vào đây có xóm có làng h. n. hoi.

...

Nhà tô nhà ngói là nhà là u

T. t. c. m. i. th. nhu. c. u

Ch. nhân bán r. ai mà ch. ng ham

T. i. chi. ô. m. là y. xóm. làng

Mau mau mật vụ ch. n. vào Nam xem nào!"

Nhiều người bị đảng cộng sản gây thêm lòng phẫn nộ, trình trình này đảng viên VNQDD của Nguyễn Văn Viên trình bày lý do yêu cầu xóa tên Bazin, với các nhà lãnh đạo Đảng cộng sản. Nguyễn Thái Học không đồng ý với việc xóa tên Bazin, thực dân Pháp truy lùng tất cả các đảng viên và chủ tịch số tan rã (rút kinh nghiệm trong phong trào xin xâu kháng thuế năm 1908 tại

Tội ng ni m 13 li t sĩ Qu c dân đ ng lên đ n đ u dài

Tác Giả: Nguy n Quý Đ i

Chúa Nhật, 24 Tháng 6 Năm 2012 20:52

Trung K và v đ u đ c quân đ i Pháp t i Hà N i Pháp b t b tù và t hình).

Nguy n Thái H c yêu c u các đ ng viên bình tĩnh ch đ i c h i l t đ chính quy n tr c, lúc đó b t Bazin t hình không mu n. Trong khi đó Vi t Nam Thanh niên Cách M ng Đ ng Chí H i r i truy n đ n ch ng vi c buôn bán nô l c a Bazin, đ c nh tranh ho t đ ng gây ni m tin phát tri n đ ng viên. Nguy n Văn Viên nóng lòng dù đ ngh v i T ng b b t ch i, nh ng ông ta t ý cùng Nguy n Văn Lân và Nguy n Đ c Lung (Ký Cao) theo dõi René Bazin. Vào 20 gi t i ngày 30 t t t c 09.2.1929 René Bazin s 110 ph Hu , ch Hm Hà N i. Nguy n Văn Viên ra l nh Nguy n Đ c Lung đ n trao cho Bazin phong th , trong đ ng b n án t hình, ngoài bì đ tên hăng tàu th y B ch Thái B i, Nguy n Văn Lân ti n đ n b n hai phát súng k t li u tên trùm buôn bán phu th (Hoàng Đào sđ tr.55-56)

Bazin b ám sát sau đó th c dân và tay sai truy lùng các đ ng Cách M ng Vi t Nam. Máu c a đ ng viên VNQĐĐ đ ra, b c đ ng cùng ph i ph n công ch ng th c dân. Ngày 17.2.1929 s m t thám Pháp đ c các ng i ch đ i m b t kho ng 227 đ ng viên VNQĐĐ. H i đ ng đ hình quy t xét x công khai l n đ u ngày 2.7.1929; 149 ng i đ c th còn 78 ng i ph i ra tòa b k t án t hình, b ãy ra Côn đ o hay các ng c tù th ng du B c Vi t.

T ng b Nguy n Thái H c thoát đ c và sau đó ra l nh thanh tr ng các ph n t ph n b i làm tay sai cho Pháp nh : Nguy n Văn Kinh, Ph m Thành Đ ng, Nguy n Văn Ng c. Theo đ i u l m i v t ch c c quan lãnh đ o t i cao c a đ ng là „T ng B Chi n Tranh.“ ch ng trình hành đ ng tr nên g p rút, ph i t ng kh i nghĩa trong th i gian t i, ra l nh c p t c ch t o thêm vũ khí, t c đ n, bom.. Nh ng thi u chuyên viên ch t o, b t c n gây t i n n phát n , m c tiêu b b i l theo th ng kê c a Pháp t cu i tháng 10.1929 đ n 01.1930 khám phá đ c 70 đ a đ i m chôn đ u vũ khí quân nhu trên các t nh i phía B c.

Ngày 26-01-1930 t i Vng La m t cu c đ i h i bí m t tri u t p kho ng 20 đ i bi u tham đ Đ ng tr ng Nguy n Thái H c tuyên báo: ng i ta b o c n ph i đ ng tr c ch không thua, nh ng chúng ta thì đ ng tr c ch thua m t r i ! Th nh ng li u chúng ta hãy hoãn đ t ch c l i r i m i đánh có đ c không? Tôi tin r ng không th đ c! cu c đ i là c m t canh b c, g p canh b c đen, ng i ta có th thua s ch h t c v n. G p th i th không chi u mình, đ ng chúng ta có th tiêu hao h t l c l ng. M t khi lòng s s t ã xen vào trong đ u óc qu n chúng, khi n h h t hng hái ,h t tin t ng thì phong trào cách m ng có th ngu i l nh nh đám tro tàn, r i c a s không ti p, ng i s b b t l n, vô tình ã xô đ y anh em vào cái ch t l nh lũng mòn m i c các phòng ng c tr i giam, âu là ch t đ i l i cái g ng hy sinh ph n đ u cho ng i sau n i b c chúng ta không thành công thì thành nhân có gì mà ng n ng i. (Hoàng Đào sđ 68-70)

Cu c h p sôi n i nhi u ý ki n tranh lu n gay g t. Nguy n Kh c Nhu đ ng d y nói b ng gi ng đanh thép: Hi n tình đ ang kh n tr ng l m. Tôi th y b n th c dân và b n Vi t gian đ ang đ y chúng ta đ n th chân t ng r i. Chúng ta ch còn ch n l y hai t th ho c ng i trong bóng t i ch chúng đ n còng tay t ng vào H a Lò, đày ra Côn Lôn ho c vùng lên đánh chúng đ c p l y th i c . Tôi ng h ý ki n c a anh Nguy n Thái H c là ph i đánh ph i đánh (Nguy n Thái H c tác gi Lê Minh Qu c sđd tr 81)

Đ i h i đ c đa s đ ng ý t ng kh i nghĩa, bàn th o k ho ch th c hi n H ng Yên, Lâm Thao, Phú Th và Yên Bái. Nh ng t nh trung du do Nguy n Kh c Nhu ch huy, Các t nh đ ng b ng S n Tây, H i D ng, H i Phòng, K i n An, B c Ninh, Đ áp C u, Ph L i do Nguy n Thái H c ch huy. Riêng S n Tây do Phó Đ c Chính ph trách, t i Hà N i do Đ ng Tr n Nghi p t c Ký Con ph trách đ oàn quân c m t c m chân quân Pháp. Ngày kh i nghĩa đ c ch n là t i m ng 09.02 r ng ngày 10.02.1930 t c m ng m t T t âm l ch. T n công Yên Bái do Nguy n Văn Khôi (Thanh Giang) Nguy n Nh t Thân, Ngô h i Ho ng (Cai Ho ng) ch huy và hai n đ ng chí Nguy n Th B c và Nguy n Th Giang t p t vũ khí.. S đ ng viên tham chi n kho ng 300 ng i. Gi t đ c đ i úy Jourdain trung úy Robert b n trung sĩ Pháp. Đ n sáng máy bay Pháp tham chi n nén bom nên ph i rút lui đ b o t n l c l ng.

Chu n b đánh S n Tây sau khi th t b i Yên Bái, Phó Đ c Chính tr n v S n Tây cùng Cai Tân, Nguy n Văn Khôi ngày 13.02.1930 h p nhau t i nhà Qu n Tr ng b l m c tiêu Pháp t n công b t t c . T n công H ng Hóa và Lâm Thao do Nguy n Kh c Nhu ch huy, lúc 1 gi sáng 11.02.1930, nh ng Pháp đ c báo đ ng tr c không th t n công đ n H ng Hóa, đ i sang đánh ph Lâm Thao, quân Pháp đ c t p vi n, Nguy n Kh c Nhu b th ng t sát b th ng n ng ch a ch t b b t sau đó t t l n th 2 ch t trong nhà tù H ng Hóa.

T i Hà N i không có cu c t n công nào, nh ng Đ ng Tr n Nghi p (Ký con) và s đ ng viên c t đ ng d y đ i n tho i, ném bom vào m t s c s Pháp. Ngày 16.02 Pháp cho phi c t i ném 57 trái bom tiêu h y làng C An. Ngoài ra Pháp m các cu c hành quân đ t phá các làng m c nghi ng có s ho t đ ng c a Vi t Nam QĐ. Cu c t ng kh i nghĩa t m ch n đ t. Trong dân gian truy n t ng bài th , cho r ng đó là s m c a Tr ng Trìn Nguy n B nh Khiêm

*Kìa kìa gió th i lá rung cây
Rung B c rung Nam rung t i Tây
Tan tác k i n k i u an đ t n c
Xác x c th s ch am cây
Lâm giang n i gió mù thao cát*

Tổ chức ngày 13 liệt sĩ Quốc dân đứng lên đấu tranh đòi u đài

Tác Giả: Nguyễn Quý Đái

Chúa Nhật, 24 Tháng 6 Năm 2012 20:52

*Häng đßa trßan đßang hßa nß c đßy
Mßt ngßa mßt yßn ai sßng bßi
Nhßn tin nhßa vßnh bßo cho hay*

Thßc dân và tay sai truy lùng, nhßu đßng vißn khuyßn Nguyßn Thßi Hßc nßn ra nßc ngoßi mßt thßi gian, làm ngoßi giao cßi cho Đßng đß cßng phßc hßng lßi phong trào, nhßng Nguyßn Thßi Hßc đß nßi :

*Anh hùng tßc nßn vi phß
Hào kißt hßa nhßn cßng gia*

Đß xúc tißn vißc cßi tß và xây đßng lßi đßng tßi làng Thôn Trß, huyßn Lßng Tài tßng ngày 14 đßn 19.02.1930. Sau khi bß mßc hßi nghß, các đßng chß đßng Nghßn Thßi Hßc đß vß bßng đßng thßy, cß hß tßng an toßn hßn nhßng cßng vißc gßp đß đßng thßy chßm. Anh đß đßng bßng ngày 20.02.1930. cßng ngßi cßn vß gißi vß nghß tßn là Sß Trßch quß Hßi Đßng, đß ngang Chß Linh qua lßnh vßc đßn đßn Cß Vßt cßa tßn thßc dân Klieber. Chßng may bß phßt gißc đßi đßu vßi bßn tußn phu Nguyßn Thßi Hßc bß bßn ß chßn khßng thß chßy thoßt, bß bßt đßa đßn tßa sßt tßn Hßi Đßng đß nhßn đßng sau đß đßa vß giam ß Hßa Lò Hà Nßi.

Cßng phißn tßa cßa Hßi đßng Đß hßnh xßt xß lißn tßc. Khoßng 1000 đßng vißn VNQDD bß bßt và kßt ßn 35 tß hßnh; 145 khß sai chung thßn, 20 nßm tù cßm cß. Ngoßi ra cßn sßng ngßi đß hß sinh qua cßng cußc tßn cßng, và bß tra tßn chßt trong tù hoßc tßt tß. Ngày 24.03.1930 Hßi đßng Đß hßnh tßyßn ßn thßm 39 tß hßnh, 33 khß sai chung thßn, 9 khß sai 20 nßm, 5 ngßi bß đß đßy.

Mßu cßa đßng vißn VNQDD đß ra cho Tß Do Đßc Lßp Vißt nam. Làm sßng ngßi tußi trß Vißt Nam lúc bßy giß dù trßng thßn trong chß đß, nhßng khßng bao giß chßu sßng đßi kißp nß lß. Nguyßn Thßi Hßc nhßn tßt cß trßch nhißm qua cußc khßi nghßa xin tha mßng cho nhßng ngßi khßc. Chßp nhßn bßn ßn tß hßnh và vißt thß gßi cho Hß vißn Phßp nßu nhßng quan đßi mßc ßa ngßi cßng dân yßn nßc Vißt Nam:

Ngßi Phßp khßng hß cß thßc lòng vßi ngßi Vißt, và tßi chßng gißp ßc gßi cho Tß Qußc tßi, đßng bßo, dân tßc tßi cß, trß khi là đßng ngßi Phßp ra khßi nßc tßi. Bßi vßy nßm 1927, tßi bßt đßu tß chßc mßt Đßng cßng mßng, lßy tßn là VNQDD, mßc đßch là đßng đß và lßp nßn chßnh phß Cßng Hßa Vißt Nam, gßm nhßng ngßi thßt lòng tha thißt đßn hßn nhß phßc cßa qußn chßng.

Tờ ng ni m 13 li t sĩ Qu c dân đ ng lên đ n đ u dài

Tác Giả: Nguy n Quý Đ i

Chúa Nhật, 24 Tháng 6 Năm 2012 20:52

B n án trên đ c h i đ ng đ hình cho T ng th ng Pháp Gaston Doumergue gi m án t hình t 39 ng i b k t án nh đã đ ngh ; 26 ng i ra kh sai chung thân, ch còn l i 13 ng i y án t hình. Chi u ngày 16.06.1930 m i ba t tù đ c r i h a lò Hà N i chuy n lên Yên Bái, Nguy n Thái H c v a đi v a nói: Chúng tôi đi tr n n c đây. Các anh em còn s ng c công nào vi c y nhé! C đ c l p ph i nhu m b ng máu ! Hoa t do ph i t i b ng máu! T qu c còn c n đ n s hy sinh c a con dân nhi u n a, nhi u n a! R i th nào cách m ng cũng thành công! Thôi kính chào các anh i.

Trên đ ng đi Nguy n Thái H c vui v không lo s tr c máy chém đang ch Anh v n ngâm bài th Pháp vẫn nói lên lòng yêu n c, ch t cho T qu c đó là s ph n đ p đ nh t..

*Mourir pour sa patrie
C' est le sort le plus beau
Le plus digne d' envie...*

Lúc 5 gi sáng 17.06.1930 cùng v i 12 đ ng chí lên đ n đ u dài .Nguy n Thái H c ng i th 13, b chém đ u hô Vi t nam V n tu ! Quan tài c a 13 Anh Hùng n y mai táng đ i chân đ i, bên c nh đ n th Tr n Quán, cách ga Yên Bái đ m t km. Ngày hôm sau 18.06.1930 t i ngã ba B Đ , ch r vào làng Phù Tang ng i v c a Nguy n Thái H c ch Nguy n Th Giang(?-1930) v thăm thân m u Nguy n Thái H c xong, làm bài th tr c khi dùng súng l c t sát, trong lúc ch mang thai đ c m y tháng, ch không mu n gi c Pháp b t làm nh c, ng i ch ru t là Nguy n th B c cũng hy sinh cao c , không khác gì hai Bà Tr ng đ l i nét son hào hùng c a n nhi n c Vi t. Nguy n th Giang l u l i bài th tuy t m ng

*Thân không giúp ích cho đ i
Thù không trả đ c cho ng i tình chung
Đ u r ng đ ng đ tr trung
Quy t vì dân chúng th lòng hy sinh
Con đ ng t n b mông mênh,
Éo le hoàn c nh bu c mình b t bao?
Bây gi h t k p th ào
Gian nan b m c đ ng bào t đây
Đ u r ng chút ph n th ngây.
S đ ng chí đã có ngày ghi tên
Ch t chi đ nh ng bu n phi n
Nh ng mà hoàn c nh truân chuyên bu c mình.*

Tâm ng niệm 13 liệt sĩ Quê dân đứng lên đả n đả u dài

Tác Giả: Nguyễn Quý Đäi

Chúa Nhật, 24 Tháng 6 Năm 2012 20:52

Quê c kä phät phäi trên thành,
Täi thân không đäc chät vinh đäi cä
Cäc lòng ä bäc sa đä, ä
Chät säu chät thäm có thäa xót xa
Thä ru? Đäi thä ru mà?
Đäi mà ai bät, ngäi mà ai hay..

Cuäc täng näi đäy cäa VNQĐĐ thät bäi bä đàn áp tàn bäo hàng trăm ngäi giät, hàng ngàn ngäi bä tù đäy, Nguyễn Thái Häc cùng các đäng chí lên đän đäu dài, nhäng vä án Yên Bái khäi đäng lòng yêu näc, đät sáng ngän äa đäu tranh cäa toàn dân Viät Nam trên khäp näo đäng đät näc.

Chúng ta cùng đät nén nhang đä täng niäm 13 Liät Sĩ: Bùi Tä Tuän, Bùi văn Chuän, Nguyễn An, Hà Văn Läo, Đào Văn Nhät, Ngô Văn Du, Nguyễn Đäc Thänh, Nguyễn Văn Tiäm, Đä Văn Sä, Bùi văn Cäu, Nguyễn Nhu Liên, Phó Đäc Chính, Nguyễn Thái Häc và nhäng anh hùng vô danh näm xuäng cho đäi nghiä chäng giäc bäo vä quê häng.

Tài liäu Tham Khäo:

-Nhäng ngày chäa quên cäa Đoàn Thêm và Mät Cän Giä Bäi cäa Trän Träng Kim)

-Bä Quân sä QLNVCH

-Nhäng kä án trong äch sä tác giä Trän Gia Phäng NxB Non näc Toronto

-Viät Nam quốc Dân Đäng tác giä Hoàng văn Đào NxB Sài Gòn

-Nguyễn Thái Häc tác giä Lê Minh quäc NxB Văn Nghä